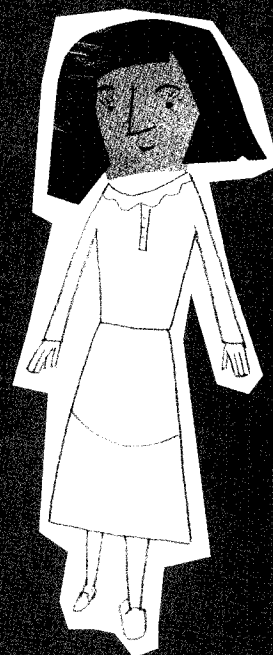

1. bruslit / zabruslit si	<i>to ice skate</i>
2. cvičit / zacvičit si aerobik, gymnastiku, strečink...	<i>to do aerobics, gymnastics, stretching...</i>
3. chytat / chytit ryby; rybařit	<i>to go fishing</i>
4. jezdit – jet* na kole	<i>to go biking</i>
5. jezdit – jet* na skateboardu (na skejtu)	<i>to go skateboarding</i>
6. jezdit – jet* na jachtě	<i>to go yachting</i>
7. jezdit – jet* na lodi	<i>to go boating</i>
8. jezdit – jet* na kolečkových bruslích	<i>to go roller skating</i>
9. chodit – jít* na výlety	<i>to go hiking</i>
10. hrát* karty, šachy...	<i>to play cards, chess...</i>
11. koupat se / vykoupat se	<i>to go swimming</i>
12. lézt* / vylézt* na skálu	<i>to go rock climbing</i>
13. luštit / vyluštit křížovku	<i>to do a crossword puzzle</i>
14. lyžovat / zalyžovat si	<i>to ski</i>
15. malovat / namalovat	<i>to paint</i>
16. opalovat se / opálit se	<i>to sunbathe</i>
17. plavat* / zaplavat* si	<i>to swim</i>
18. posilovat	<i>to strengthen, to work out</i>
19. raftovat	<i>to raft</i>
20. potápět se / potopit se	<i>to dive</i>
21. prohlížet / prohlédnout (si) památky	<i>to go sightseeing</i>
22. sbírat známky, starožitnosti...	<i>to collect stamps, antiques...</i>
23. skládat / složit skládačku, puzzle	<i>to do a puzzle</i>
24. tancovat / zatancovat si	<i>to dance</i>

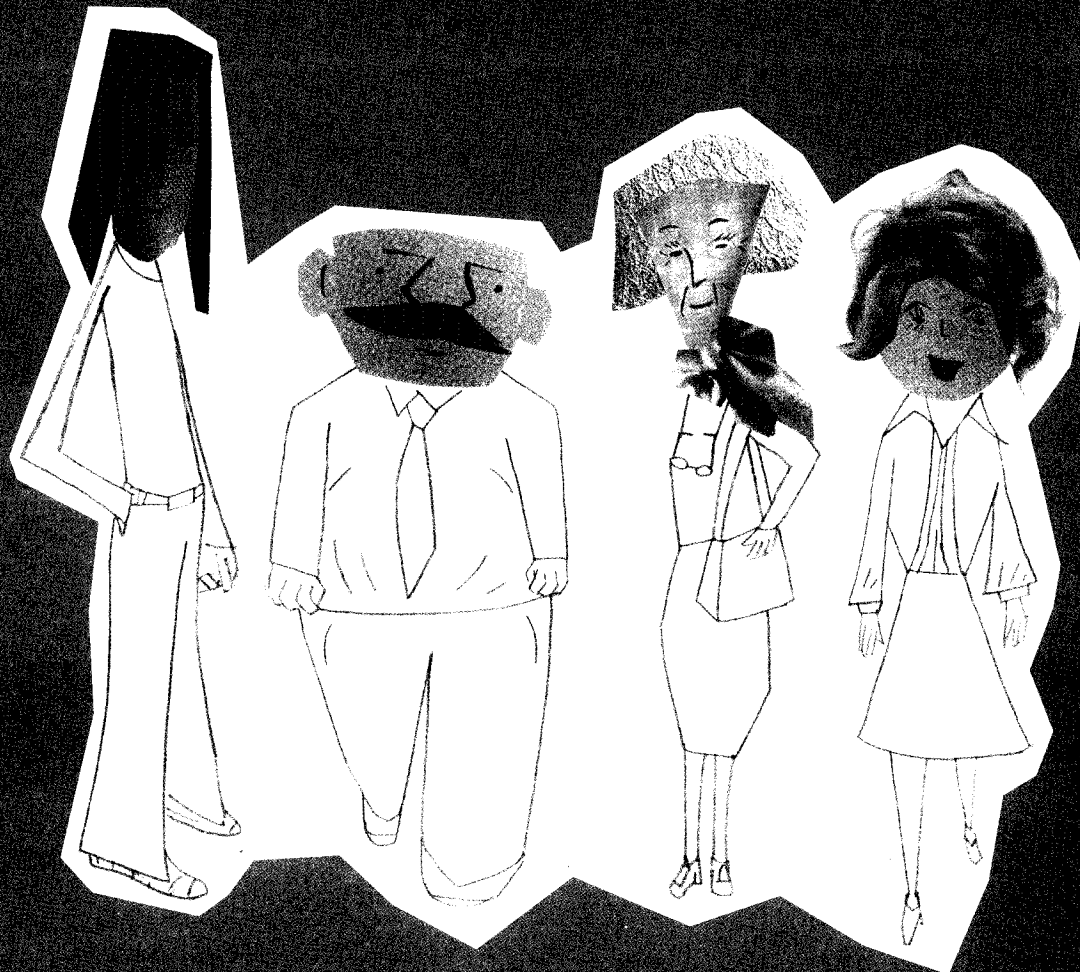
Lidské tělo

In this lesson you will:

- describe people
- use the plural forms of nouns
- complain about what hurts you
- end up at the doctor's

Lekce 9

Nominative a akuzativ plurálu – spisovná čeština

The nominative and accusative plural – standard Czech

case	function – prepositions	adjectives	majority nouns	M nouns ending in -ž, -š, -č, -ř, -c, -j, -tel + minority ending nouns
1. nominative	The same functions and prepositions as in the singular	dobří kvalitní dobré kvalitní dobré kvalitní dobrá kvalitní	studenti banány kávy auta	muži, soudci, kolegové čaje židle, kanceláře, místnosti nádraží, moře, kuřata
2. genitive		dobrych kvalitních dobrych kvalitních dobrych kvalitních dobrych kvalitních	studentů banánů káv aut	mužů, soudců, kolegů čajů židlí, kancelářů, místností nádraží, moří, kuřat
3. dative		dobrym kvalitním dobrym kvalitním dobrym kvalitním dobrym kvalitním	studentům banánům kávám autům	mužům, soudcům, kolegům čajům židlím, kancelářím, místnostem nádražím, mořím, kuřatům
4. accusative		dobré kvalitní dobré kvalitní dobré kvalitní dobrá kvalitní	studenty banány kávy auta	muže, soudce, kolegy čaje židle, kanceláře, místnosti nádraží, moře, kuřata
5. vocative		dobří kvalitní dobré kvalitní	studenti! studentky!	
6. locative		dobrych kvalitních dobrych kvalitních dobrych kvalitních dobrych kvalitních	studentech banánech kávách autech	mužích, soudcích, kolezích čajích židlích, kancelářích, místnostech nádražích, mořích, kuřatech
7. instrumental		dobrymi kvalitními dobrymi kvalitními dobrymi kvalitními dobrymi kvalitními	studenty banány kávami auty	muži, soudci, kolegy čaji židlemi, kancelářemi, místnostmi nádražemi, moři, kuřaty

1. For the endings in colloquial Czech, see page 223.

2. In the nominative plural, *Ma* nouns ending in -h, -ch, -k, -r soften like this: hoch – hoši, kluk – kluci, doktor – doktoři. For more about this, see page 228.

3. Latin *N* nouns drop the -um ending: centrum – centra, muzeum – muzea.

4. Mobile -e-: pes – psi, blázen – blázni, broskev – broskve, mrkev – mrkve.

For more about mobile -e-, see page 228.

5. Stem changes: kůň – koně, dům – domy, stůl – stoly. For more about this, see page 228.

6. Irregular plural forms: člověk – lidi, dítě – děti, oko – oči, ucho – uši, ruka – ruce.

Lidské tělo

Irregular plural forms

Eva a Petr si povídají.

Eva: „Víš... Chtěla bych mít dítě.“

Petr: „Cože? Jaké dítě? Ty chceš mít TEĎ dítě?“

Eva: „Ne, teď ne. Ale možná za rok nebo za dva roky. Bude to určitě holka. Bude mít modré **oči**, červenou pusu, malé **uši**, hezké nohy, krásné **ruce** a blond vlasy...“

Petr: „Hm, já jedno dítě nechci. Chtěl bych mít tři **děti**. Tři kluky.“

Pamatujte si:

člověk – lidé, *coll.* lidi, dítě – děti, oko – oči, ucho – uši, ruka – ruce

1. Namalujte obrázek člověka. Používejte následující slova z tabulky. Jakou barvu mají obvykle oči a vlasy?

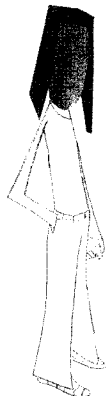
oči	uši	ruce	nohy	vlasy	pusa
-----	-----	------	------	-------	------

2. Kdo je kdo na obrázku? Najděte a podtrhněte formy plurálu.

Kdo je kdo?

- A. Martin je malý, starší a trochu silnější. Má malé černé oči a velký nos. Nemá vlasy, ale má velké uši a velký elegantní knír. Martin je ředitel.
- B. Alena je starší elegantní paní. Má modré oči a bílé vlasy. Je štíhlá a má brýle. Je v důchodu, ale ještě pracuje v kanceláři. Je moderní babička.
- C. Daniela je blondýnka, má velké modré oči, je malá a štíhlá. Vypadá jako Marilyn Monroe. Je moc hezká, ale není modelka. Je sekretářka a pracuje v kanceláři.
- D. Jirká je štíhlý, skoro hubený. Je vysoký, má dlouhé ruce, dlouhé nohy a dlouhé vlasy. Má hezké hnědé oči a brýle. Vypadá jako hippie, ale je expert na počítače.
- E. Zdeňka není ani malá, ani velká, ani tlustá, ani hubená. Má hnědé vlasy, zelené oči, malou pusku a velký nos. Je učitelka, ale teď nepracuje ve škole, protože má tři malé děti.

1.

2.

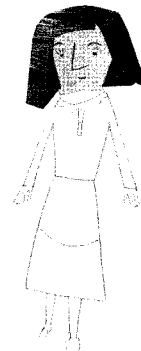
3.

4.

5.

Pozorujte:

Neříkáme **STARÝ** člověk, ale **STARŠÍ** člověk. Neříkáme **TLUSTÝ** člověk, ale **SILNĚJŠÍ** člověk.

3. Téma ke konverzaci.

- 1. Jak jste vypadali, když jste byli malí?
- 2. Jak vypadají vaši příbuzní, kamarádi, oblíbený zpěvák / zpěvačka...?

Laura a Sandra mají velké plány.

Regular plural forms

36

4. Najděte a podtrhněte formy plurálu.

Laura a Sandra mají velké plány

Laura a Sandra jsou studentky. Studují na univerzitě. V červnu dělají zkoušky. Teď píšou těžké testy a čtou tlusté učebnice a slovníky. Venku je krásné počasí, ale dobré studentky nemůžou myslet na hezké kluky, veselé kamarádky, rychlá auta, výborné filmy a dobré kluby, kavárny a diskotéky. Musí myslet jenom na knihy, učebnice a slovníky. Ale všechny zkoušky jednou končí, a pak mají Sandra s Laurou velké plány. Budou cestovat. Čekají je exotické země, krásné pláže, teplá moře, výborná vína, dobrá jídla a moderní auta. A možná taky nějaké romantické lásky... Nebo opravdová LÁSKA? Opravdová láska je jenom jedna.

5. Analyzujte text. Napište plurály do tabulky. Jaká koncovka je nejčastější?

-a

Nouns ending in **-o** or **-um**

-e

Mainly nouns ending in **ž, š, č, ř, j** or **-e**

-y

Many other nouns

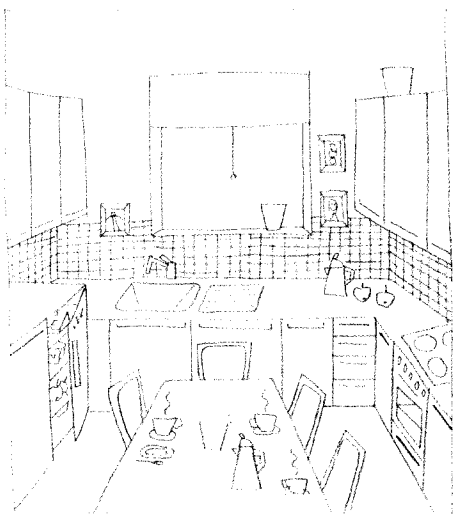
.....
.....
.....

.....
.....
.....

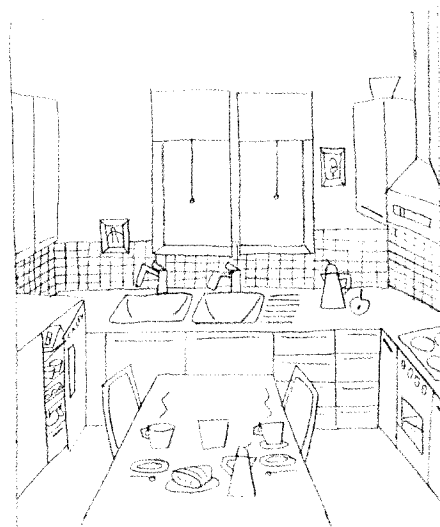
.....
.....
.....

6. Najděte rozdíly.

1.

2.

7. Řekněte v plurálu.

1. Kupuju (rohlík).	8. Alice nepoužívá (parfém).	15. Adam studuje (dokument).
2. Studentka čte (učebnice).	9. Jana používá (slovník).	16. Marie kupuje (ananas).
3. Chtěla bych tři (káva).	10. Žena používá (krém).	17. Máš dva (dům)?
4. Chtěl bych (papír a obálka).	11. Alena kupuje (džus).	18. Na Vánoce kupuju (dárek).
5. Znáš (film)?	12. Máte (banán)?	19. Hledám dva (pes).
6. Vidíš (auto)?	13. Hledáš (kamarád)?	20. Hledám moje (dítě).
7. Znáš (restaurace)?	14. Doma mám (stůl a židle).	21. Znáš ty (člověk)?

8. Odpovídejte. Používejte plurál.

1. Co potřebujete, když studujete nebo cestujete?	5. Jaké dárky jsou nejlepší pro ženy, muže a děti?
2. Co potřebujete, když chcete být zdravý?	6. Co potřebujete, když zařizujete nový byt?
3. Co potřebujete, když připravujete party?	7. Co vidíte z okna, když jste doma / ve škole?
4. Jaké dárky obvykle kupujete na narozeniny?	8. Jaké věci používá moderní člověk každý den?

9. Máte mobil? Diskutujte o tom, jestli jsou mobily dobré nebo špatné a proč.

10. Poslouchejte text. Najděte formy plurálu.

Mobily – pro a proti

Jana říká: „Já myslím, že mobily jsou výborné. Když máte nějaké problémy, můžete vždycky mluvit s kamarády. Taky máte pořád nové informace. Ale nejlepší jsou textové zprávy. Všechny moje kamarádky mají mobily, a tak si ve škole píšeme „esemesky“. V naší rodině používáme mobily všichni: rodiče i obě sestry. Mobily jsou perfektní! Já mám dva mobily a můj přítel má taky dva. Bez mobilu nemůžeme žít.“

Marta říká: „Mobilní telefony nesnáším. Vím, že jsou situace, kdy mohou být praktické. Ale proč musí lidi telefonovat v obchodě nebo v restauraci? Já nechci poslouchat jejich problémy. Nejhorší jsou řidiči na ulici. Řídí a přitom telefonují – a to je nebezpečné. Taky myslím, že každý člověk potřebuje být někdy sám a nedostávat pořád nové a nové informace. Lidi myslí, že budou šťastní, když budou mít dvě auta, dvě televize, dva mobily, ale... Jé, promiňte, zvoní mi mobil!“

Pozorujte: Three steps to the Czech counting

0. „The zero step“ is used for buying food, e. g. dvakrát kávu, třikrát guláš etc. See page 57.

1. The first step: 2, 3, 4 + the nominative plural. See here:

DVA, TŘI, ČTYŘI studenti, banány

DVĚ, TŘI, ČTYŘI kávy, židle

DVĚ, TŘI, ČTYŘI auta

2. „The second step“: When buying and counting things you will hear forms like „dolarů, korun, piv“.

This is the genitive plural, that is used after numerals higher than five. Remember the model, which can be used with the majority of nouns: 5 dolarů? To je 150 korun a 5 piv.

11. Poslouchejte. Doplňte dialogy.

1.

Co si přejete?

Chtěl bych _____ mléka a dva _____.

To je všechno?

Ano, _____.

2.

Prosím?

Chtěla bych čtyři _____, dva rohlíky

a _____ avokáda.

_____ ?

Ne, děkuju. To je všechno.

3.

_____, máte známky?

Ano, máme.

Tak _____ známky na dopisy _____ ?

12,80.

4.

Dobrý den. Co si dáte?

Dáme si dvě _____, dvě _____ a dva _____.

A ke guláši _____ nebo knedlíky?

Knedlíky.

12. Změňte věty podle modelu.

Například: Třikrát kávu, prosím. – **Tři kávy**, prosím.

1. Dvakrát preso a třikrát zmrzlinu.

2. Čtyřikrát čaj a dvakrát dort.

3. Třikrát omeletu a čtyřikrát salát, prosím.

4. Čtyřikrát pivo!

5. Prosím vás, dám si dvakrát řízek.

6. Chtěl bych dvakrát polévku.

7. Chtěla bych dvakrát Fantu a čtyřikrát sodu.

8. Chtěli bychom dvakrát becherovku a třikrát matonku.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

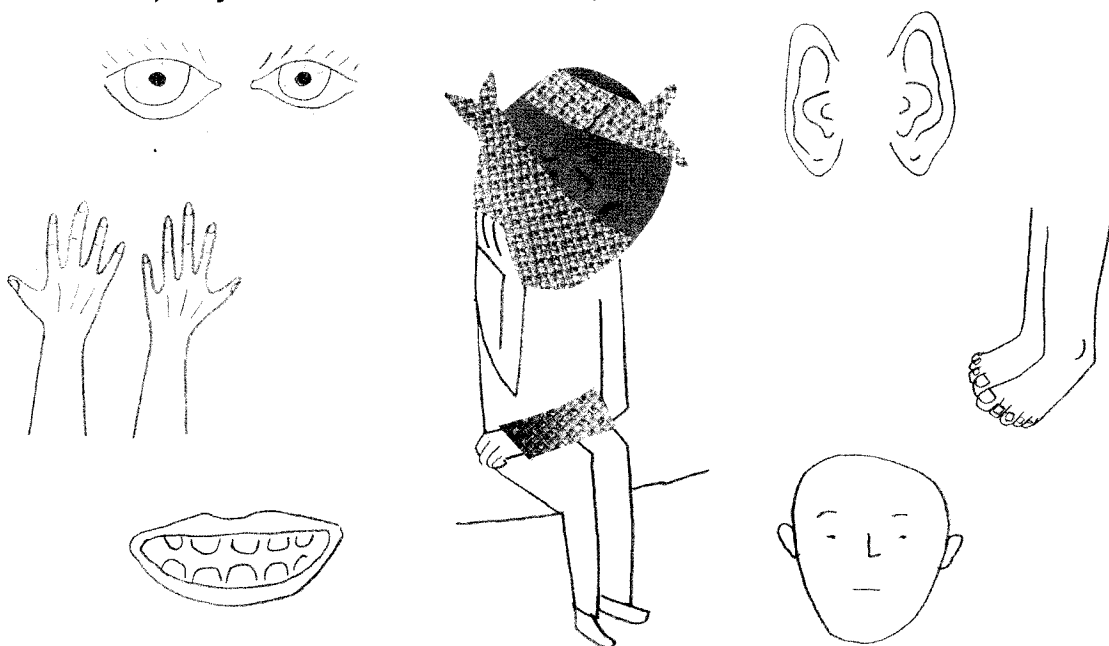
.....

.....

Co tě / vás bolí? – Bolí mě hlava.

Accusative object-centered constructions

13. Představte si, že jste u doktora. Řekněte, co vás bolí.

14. Téma ke konverzaci:

Co vás bolí, když máte rýmu / migrénu / bronchitidu?

Berete nějaké léky?

Máte alergii na nějaké léky?

Používáte přírodní léky nebo homeopatika?

Pozorujte:

Accusative object-centered constructions express feelings and emotions, e. g.: **bolí mě** – “it hurts me”, **baví mě** – “it entertains me”, **těší mě** – “it pleases me”, **zajímá mě** – “it interests me”... The person is the object (in the accusative) of those emotions and feelings, as if he/she was exposed to it. Note that the short personal pronouns (mě, tě, ho etc.) are members of the “Second Position Club” (see page 229). Compare the dative object-centered constructions on page 187 (**je mi špatně** – I am sick, **je mi dobře** – I am fine).

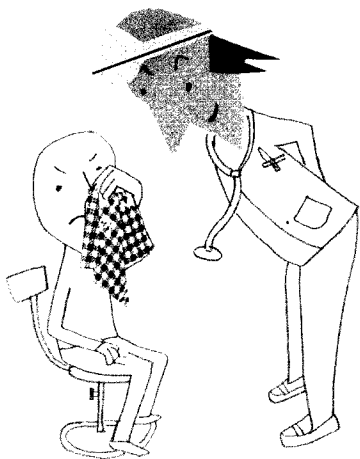
15. Jak se jmenujou lidi na obrázku? Co je bolí? Dělejte věty podle modelu.

Například: To je Adam. Adam říká: „Bolí mě hlava.“ Adama bolí hlava.

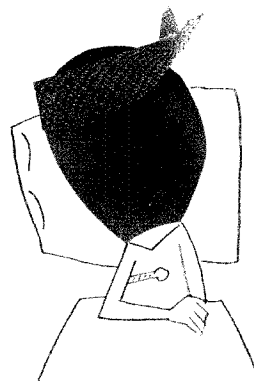

U doktora

At the doctor's

*Doktor říká:
Co tě / vás bolí?*

*Pacient říká:
Bolí mě hlava. Je mi špatně.*

16. Čtete nebo poslouchajte. Pak dělejte podobné dialogy.

1.

Doktor: Dobrý den, paní Burešová! Tak, co vás bolí?

Paní Burešová: Pane doktore, bolí mě hlava a v krku.

Doktor: Aha. A máte teplotu?

Paní Burešová: Mám jenom 37, ale bolí mě celé tělo a je mi špatně.

Doktor: No, asi to bude nějaká viróza. Musíte být tři dny doma, brát nějaké vitaminy a pít čaj s medem a citronem.

2.

Paní Peštová: Dobrý den, paní doktorko. Lucka je nemocná, dneska ráno měla skoro 39.

Doktorka: Otevři pusku, Lucko! Aha. Hm... To je ošklivá angína. Musí mít antibiotika. Nemá Lucka alergii na Penicilin, paní Peštová?

Paní Peštová: Ne, žádnou alergii nikdy neměla.

Doktorka: A kdy měla antibiotika naposled?

Paní Peštová: Naposled měla Ampicilin, když byla malá, v roce 1999. Měla silnou bronchitidu.

Doktorka: Tak dobře. Bude brát tenhle lék jednou za šest hodin. Tady je recept, paní Peštová. Víte, kde je lékárna?

Paní Peštová: Tady dole, ne?

Doktorka: Ano. Za týden musíte přijít na kontrolu. A Lucka musí být doma a hodně pít!

3.

Doktorka: Co je vám, pane Janoušek?

Pan Janoušek: Bolí mě břicho a je mi špatně.

Doktorka: A máte teplotu?

Pan Janoušek: Ano. Mám 38,5.

Doktorka: Aha... Myslím, že to může být apendix. Zavolám sanitku a pojedete do nemocnice.

4.

Doktor: Tak co potřebujete, paní Hrubešová?

Paní Hrubešová: Pane doktore, já mám takový problém. Tady nahoře nemám jeden zub. Příští měsíc budu mít narozeniny, a tak chci mít všechno v pořádku.

Doktor: Samozřejmě, paní Hrubešová! Budete mít nový zub a budete zase krásná! A promiňte, ale... kolik vám bude let?

Paní Hrubešová: Bude mi osmdesát let, pane doktore, už osmdesát let.

Doktor: No, to je hezké, paní Hrubešová. Gratuluju.

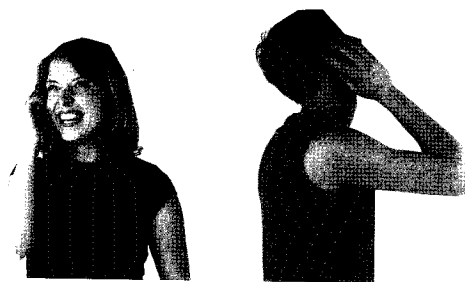

Ty jsi má láska. X Miluju tě!

Personal pronouns in the accusative

Petr zná Evu už dva měsíce. Má **ji** rád.

Říká: „Ty jsi má láska. Miluju **tě**! Čekám na **tebe**...”

Osobní zájmena v akuzativu

	já	ty	on	ona	ono	my	vy	oni
Short forms	mě	tě	ho	ji	ho	nás	vás	je
Long forms	mě	tebe	jeho	ji	jeho	nás	vás	je
After preposition	mě	tebe	něho	ni	něho	nás	vás	ně

Pozorujte:

All Czech personal pronouns (já, ty, on etc.) are declined. For a complete outline of the declension of personal pronouns, see page 227. Here you can see the accusative forms. There are three sets of pronouns here:

1. Short forms are used after verbs. They are members of the “Second Position Club”. (Miluju **tě**.)

In this textbook you will only practice short forms of personal pronouns.

2. Long forms are used at the beginning of a sentence or if you want to stress them. (Miluju **tebe**, ne Hanu.)

3. Prepositional forms are used after prepositions. (To je pro **tebe**. Čekám na **tebe**.)

17. Používejte krátké formy osobních zájmen.

1. To je Alena. Vidím _____.
2. To je Ivan. Hledám _____.
3. To je čaj. Potřebuju _____.
4. To je káva. Mám _____ ráda.
5. To je Milan. Znáš _____?
6. To jsou Brownovi. Neznáte _____?
7. To jsme my. Potřebujete _____?
8. To jste vy. Jsme rádi, že _____ vidíme.
9. To je polévka. Vařím _____.
10. Aleno, kde jsi? Nevidím _____!

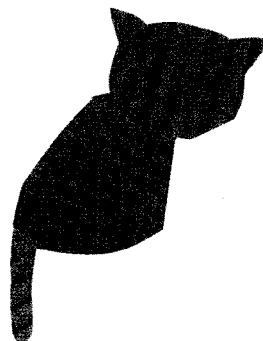

18. Poslouchejte. Doplňte text.

39

Jana říká: Tohle je _____ kočka Micka. Miluju _____, protože je krásná _____ nejsem doma, Micka nic neříká a čeká na _____. Když jedu na _____, hledá mě. Micka _____ má moc ráda, ale nemá ráda Viktora. A myslím, že Viktor _____ taky nemá rád. A to je škoda, protože já _____ miluju oba!

Viktor říká: Jana je moc fajn _____. Miluju ji, ona miluje _____ a příští rok _____ svatbu. Ale tu její kočku fakt nesnáším! Je _____ a rozmazlená. Ale Jana _____ miluje. Když ji vidí, je celá šťastná a nemá čas na _____. Chtěl bych mít psa! Budu _____ mít doma, budu _____ trénovat a cvičit a budu _____ mít rád.

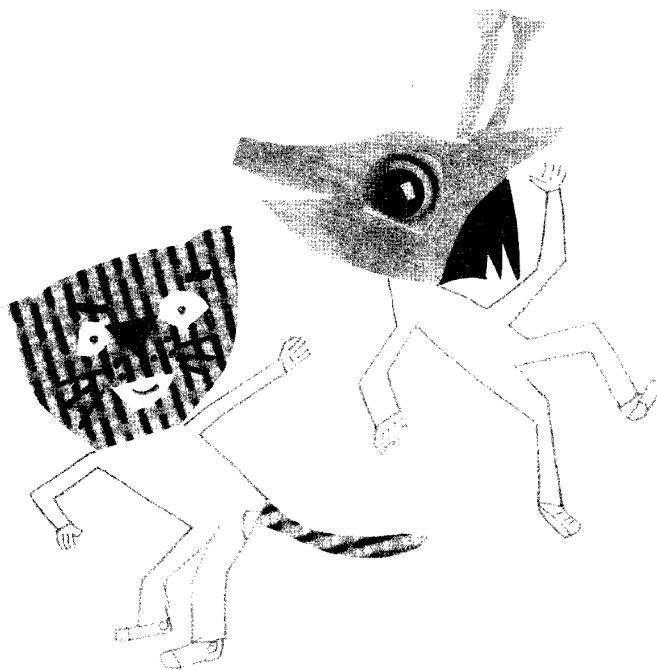

Kdo, co X koho, co

Interrogative pronouns kdo, co in the accusative

Koho hledáte?

Hledám dceru a syna. Pardon – žirafu a tygra.

Pamatujte si:

The interrogative pronouns **kdo, co** are declined. It is very important to know the declension of these pronouns, because they help you understand and make questions. For a complete overview of the declension of **kdo, co**, see page 227.

Here are their forms in the accusative:

kdo – koho

co = co

19. Spojte písmena a čísla.

- A. Na co hrajete?
- B. Na koho čekáte?
- C. Co děláte zítra?
- D. Koho hledáte?
- E. Co hledáte?
- F. Na co se díváš?
- G. Pro koho kupuje květiny?

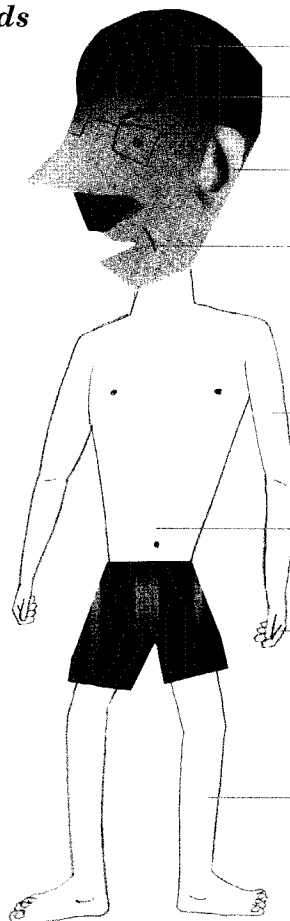
- 1. Pro manželku.
- 2. Na ten nový italský film.
- 3. Musím celý den pracovat.
- 4. Tužku a papír.
- 5. Pana Davida Krombacha.
- 6. Hraju na kytaru a na saxofon.
- 7. Na pana Nováka.

20. Dokončete věty.

- 1. Kdo ?
- 2. Koho ?
- 3. Pro koho ?
- 4. Co ?
- 5. Na co ?
- 6. Jaký ?
- 7. Jaká ?
- 8. Jaké ?
- 9. Jakou ?
- 10. Jakého ?

- on
1. břicho
 2. brýle (*only pl.*)
 3. chlup, *usually* chlupy
 4. hlava
 5. koleno
 6. knír
 7. krk
 8. noha
 9. nos
 10. obličej
 11. oko, oči
 12. pleš
 13. postava
 14. povaha
 15. prst
 16. pusa, ústa
 17. rameno
 18. ruka, ruce
 19. tělo
 20. ucho, uši
 21. vlas, *usually* vlasy
 22. vous, *usually* vousy
 23. zub
 24. žaludek

- belly*
- glasses*
- body and animal hair*
- head*
- knee*
- moustache*
- neck, throat (Bolí mě v krku. I have a sore throat.)*
- foot, leg*
- nose*
- face*
- eye, eyes*
- bald spot*
- figure*
- character*
- finger, toe*
- mouth (coll. pusa = kiss)*
- shoulder*
- hand, hands*
- body*
- ear, ears*
- hair*
- beard*
- tooth*
- stomach*

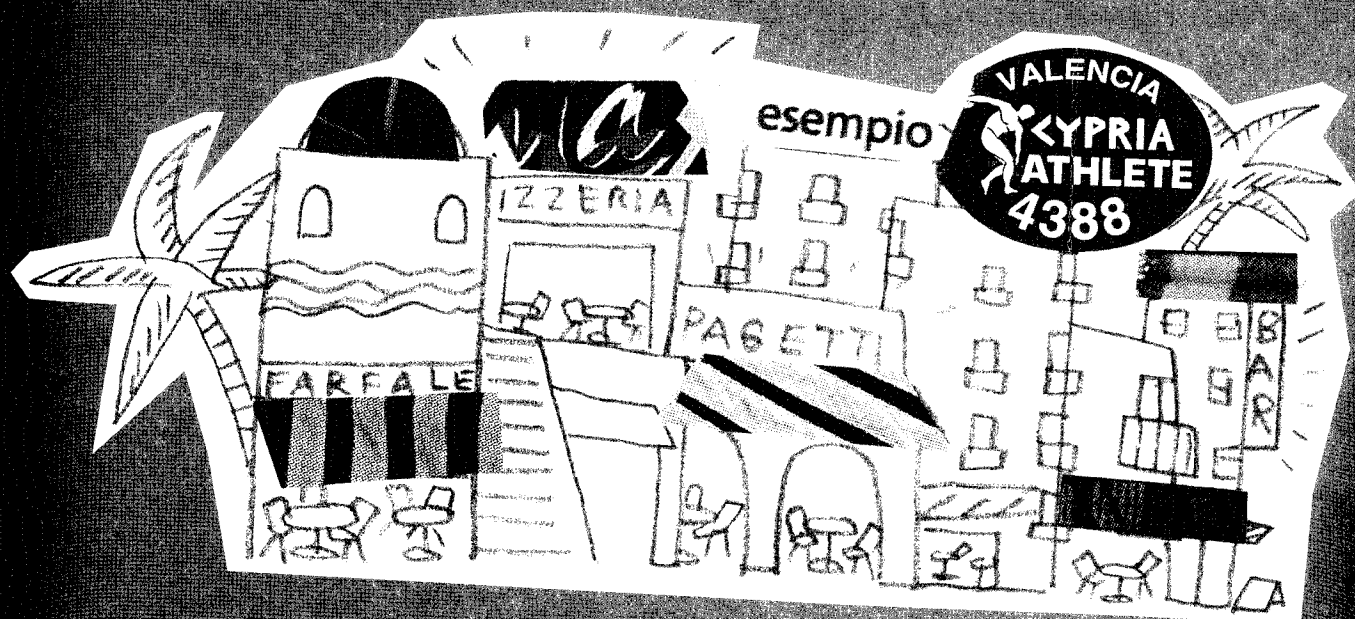

Cestujeme

In this lesson you will:

- get acquainted with the genitive sg.
- travel from one country to another
- make travel plans

Lekce 10

Pád: genitiv

The genitive

Je neděle večer a Eva a Petr plánují program na příští týden. „Zítra je 20. (*read: dvacátého*) **května**, že? Matka má narozeniny. Musím koupit láhev **červeného vína**, pár **zámků**, pět **ruží**, cedéčko **Eltona Johna** a ještě něco **hezkého**. Bez **dárků** nemůžeme pořádně slavit. V úterý nebudu doma. Budu u **kamaráda**, od **kamaráda** půjdu do **knihovny** a z **knihovny** půjdu večer domů.“ „Já budu od **rána** do **večera** studovat. Ve středu v půl **dvanácté** dělám zkoušku. Náš učitel je strašný – ptá se vždycky **studentů** na každý detail. Mám strach hlavně z **gramatiky**. Naštěstí mám sešit **kamarádky**, která chodí do **školy** častěji než já.“

It's Sunday morning and Eva and Petr are planning (their) program for next week.

"Tomorrow is May 20th, isn't it? It's my mother's birthday," says Petr. "I must buy a bottle of red wine, a few pastries, five roses, an Elton John CD and some other nice things. We cannot celebrate properly without gifts. On Tuesday, I won't be at home. I'll be at my friend's house, from my friend's house I will go to the library and then, from the library I will go home in the evening."

"I'll be studying from morning to night. On Wednesday at 11.30 I'm taking an exam. Our teacher is terrible – he always asks the students about every detail. I am worried mostly about the grammar. Fortunately, I have my friend's notebook who goes to school more often than I do."

The genitive is used:

1. after many prepositions, e. g.:

do: Půjdu do **knihovny**. Budu studovat do **večera**.

z: Z **knihovny** půjdu domů.

od: Od **kamaráda** půjdu do knihovny. Budu studovat od **rána**.

u: Budu u **kamaráda**.

bez: Bez **dárků** nemůžeme pořádně slavit.

2. to express possessive meaning

It expresses whose things are or who is their author:

Naštěstí mám sešit **kamarádky**.

Koupím cedéčko **Eltona Johna**.

3. to express partitive meaning + some other functions

a) after words denoting parts, containers, weights and measures:

Musím koupit láhev **červeného vína**.

b) after "quantifiers" (trochu, moc, hodně, málo, dost, míň, víc, většina...)

Musím koupit pár **zámků**.

c) after numbers higher than 5 (They are followed by the genitive plural.)

Musím koupit 5 **ruží**.

d) after the expressions co, něco, nic... (They are followed by adjectives in the genitive singular.)

Musím koupit něco **hezkého**.

Note that 2 and 3 a), b) often correspond to English "of" or "'s". However, there isn't necessarily an outer "signal" (as "of" or "'s") here. This meaning is implied by the ending.

4. after some verbs, e. g.:

ptát se: Náš učitel je strašný – ptá se vždycky **studentů** na každý detail.

mít strach z: Mám strach hlavně z **gramatiky**.

5. with some expressions concerning time:

Zítra je **20.** (= **dvacátého**) **května**.

Ve středu v půl **dvanácté** dělám zkoušku.

Genitiv singulár – spisovná čeština.

The genitive singular – standard Czech

case	function – example – prepositions	adjectives	nouns with majority endings	M nouns ending in -ž, -š, -č, -ř, -c, -j, -tel + nouns with minority endings
1. nominative Kdo? Co?	<i>The dictionary form.</i> <i>It expresses the subject.</i> <i>E.g. To je student. Káva je dobrá.</i>	dobrý kvalitní dobrý kvalitní dobrá kvalitní dobré kvalitní	student banán káva auto	muž, soudce, kolega čaj židle, kancelář, místnost nádraží, moře, kuře
2. genitive Koho? Čeho?	<i>It expresses possessive or partitive meaning.</i> <i>E.g. Kniha studenta. Trochu kávy.</i> bez, během, blízko, do, kolem, kromě, místo, od, podle, podél, u, uprostřed, vedle, z, za	dobrého kvalitního dobrého kvalitního dobré kvalitní dobrý kvalitní	studenta banánu / lesa kávy aut	muže, soudce, kolegy čaje židle, kanceláře, místnosti nádraží, moře, kuře
3. dative Komu? Čemu?	<i>It expresses indirect object.</i> <i>E.g. Dám dárek studentovi.</i> Volám kamarádce. díky, k, kvůli, naproti, proti	dobrému kvalitnímu dobrému kvalitnímu dobré kvalitní dobrému kvalitnímu	studentu/-ovi banánu kávě autu	muži/-ovi, soudci, kolegovi čaji židli, kanceláři, místnosti nádraží, moři, kuřeti
4. accusative Koho? Co?	<i>It expresses the direct object.</i> <i>E.g. Mám kamaráda. Piju kávu.</i> mezi, na, nad, o, pod, po, pro, před, přes, skrz, za	dobrého kvalitního dobrý kvalitní dobrou kvalitní dobré kvalitní	studenta banán kávu auto	muže, soudce, kolegu čaj židli, kancelář, místnost nádraží, moře, kuře
5. vocative	<i>It is used for addressing people or animals.</i>	dobrý kvalitní dobrá kvalitní	Ivane! Jano!	Marku! Aleši! Honzo! Jiří! Lucie! Carmen! Paní!
6. locative Kom? Čem?	<i>It expresses location.</i> <i>It always has a preposition.</i> <i>E.g. Jsem v Anglii. Studuju na univerzitě.</i> na, o, po, při, v	dobrém kvalitním dobrém kvalitním dobré kvalitní dobrém kvalitním	studentu/-ovi banánu/-ě kávě autu/-ě	muži/-ovi, soudci, kolegovi čaji židli, kanceláři, místnosti nádraží, moři, kuřeti
7. instrumental Kým? Čím?	<i>It expresses the means by or through which an action is carried out.</i> <i>E.g. Jedu autem. Píšu perem.</i> dobrým kvalitním mezi, nad, pod, před, s, za	dobrým kvalitním dobrým kvalitním dobrou kvalitní dobrým kvalitním	studentem banánem kávou autem	mužem, soudcem, kolegou čajem židli, kanceláři, místností nádražím, mořem, kuřetem

1. For the endings in colloquial Czech, see page 224. For the genitive plural, see the chart on page 222.

2. Exceptions in nouns: král – krále, Francouz – Francouze, Klaus – Klause.

3. Several *Mi* words have -a ending: lesa, kostela, Londýna, večera, sýra + the majority of months, e.g.: února, března, dubna etc.

4. The word chleba doesn't change (it's a "frozen" genitive).

5. Latin nouns drop the -um ending: centrum – centra, muzeum – muzea.

6. Mobile -e-: pes – psa, blázen – blázna, Karel – Karla, broskev – broskve, mrkev – mrkve.

For more about mobile -e-, see page 228.

7. Stem changes: kůň – koně, dům – domu, sůl – soli. For more about this, see page 228.

8. Nouns ending in the pronounced -i/-í/-y are declined like adjectives: Jiří – Jiřího, Billy – Billyho.

F nouns ending in the pronounced -i/-í/-y/-o or in a consonant do not change: Gudrun, Ruth, Toshiko.

Zájmena v genitivu

Pronouns in the genitive

Personal pronouns

	já	ty	on	ona	ono	my	vy	oni
Short forms	mě	tě	ho	jí	ho	nás	vás	jich
Long forms	mě	tebe	jeho	jí	jeho	nás	vás	jich
After preposition	mě	tebe	něho	ní	něho	nás	vás	nich

Notes:

1. Short forms of personal pronouns are members of the "Second Position Club". See page 229.
2. Long forms are only used if you want to stress the pronoun, e. g.: Vážím si tě. X Vážím si **tebe**, a ne **jeho**.

Demonstrative pronouns – singular and plural

	Ma, Mi, N	F
ten, ta, to	toho	té
ti, ty, ty, ta		těch

Possessive pronouns – singular

the nominative sg.

the genitive

můj, moje, moje	Ma, Mi, N	F
tvůj, tvoje, tvoje	mého	mojí / mé
jeho	tvého	tvoji / tvé
její	jeho	jeho
náš, naše, naše	jejího	její
váš, vaše, vaše	našeho	naší
jejich	vašeho	vaší
	jejich	jejich

Possessive pronouns – plural

the nominative pl.

the genitive pl.

moji, moje, moje, moje	Ma, Mi, F, N
tvoji, tvoje, tvoje, tvoje	mých
jeho	tvých
její	jeho
naši, naše, naše, naše	jejích
vaši, vaše, vaše, vaše	našich
jejich	vašich
	jejich

Notes:

1. You will hear the forms **mýho, tvýho, mý, tvý, mejch, tvejch** in colloquial Czech.
2. Note the similarities between the declension of possessive and demonstrative pronouns (see here) and the declension of adjectives (see page 223).

Z práce a do práce.

From work to work.

less
10

1. Poslouchajte text. Doplňte prepozice.

Pan Veselý cestoval a pan Smutný „cestoval“

Pan Smutný: „Ahoj, Karle. Už jsem tě dlouho neviděl. Ty jsi měl dovolenou, vid? Kam jste jeli?“

Pan Veselý: „Celé léto jsme s manželkou cestovali.

Nejdřív jsme jeli _____ Dánska, _____ Dánska jsme jeli _____ Norska a _____ Norska _____ Švédska. Manželka chtěla jet taky _____ Island, ale na to jsme už neměli peníze. Pak jsme jeli _____ Francie a _____ Francie _____ Německa.“

Pan Smutný: „To muselo být hezké.“

Pan Veselý: „Ano, bylo to krásné. Taková cesta, to byl vždycky můj sen. Ale jak jsi se měl ty?“

Pan Smutný: „Hm, nic moc. V práci jsme dělali důležitý projekt a taky jsem si zaplatil letní kurz angličtiny. Navíc mě bolela záda a musel jsem denně _____ rehabilitace. A tak jsem „cestoval“ jenom _____ práce, _____

práce _____ školy, _____ školy _____ doktorovi a _____ doktora maximálně večer _____ obchodu _____ nákup nebo _____ kina.“

Pan Veselý: „Hm, to je škoda. A kam jdeš teď?“

Pan Smutný: „_____ cestovní kanceláře. Příští týden jedu _____ Havaj.“

Odkud?

Kam?

1. z – do

The meaning is from inside one place (z) to the inside of another (do).

Jdu **z** obchodu. Jdu **do** obchodu.

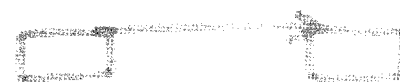

2. z – na

The meaning is from one surface (z) to another surface (na).

However, there are some exceptions. Review the “na-words” on p. 87.

Jdu **z** nákupu. Jdu **na** nákup.

3. od – k

The meaning is from outside one place/person (od) to outside another place/person (k).

Jdu **od** doktora. Jdu **k** doktorovi.

Pamatujte si:

Jdu do supermarketu, do školy, do práce a do kina.

The prepositions z, do and od are used with the genitive.

The preposition na is used with the accusative (page 87).

The preposition k is used with the dative (page 189). Compare the scheme on page 230.

NEVER use the prepositions z, do and na with PEOPLE.

2. Podtrhněte „na-slova“. Pak dělejte věty se slovesy *jít* a *jet*.

Například: nádraží – Jdu na nádraží.

město
obchod
kavárna
film

nádraží
pošta
hokej
galerie

restaurace
cukrárna
drogerie
diskotéka

škola
ambasáda
les
park

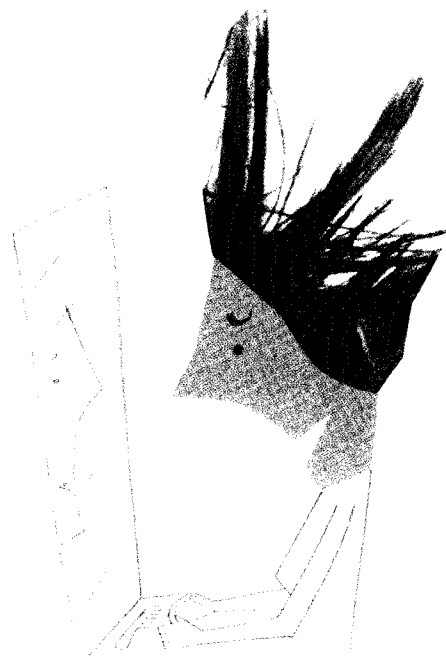
náměstí
supermarket
kino
výstava

koncert
policie
oběd
nákup

parkoviště
metro
divadlo
knihovna

3. Doplňte prepozice *do*, *na* a *k*.

1. Zítra pojedu výlet Brna.
2. Kdy pojedáš Moravu babičce?
3. Příští týden nejdou děti školy. Jedou hory.
4. Katka nemá čas, letí autobus.
5. Bolí mě hlava a břicho. Musím jít doktorovi.
6. Mám strašné vlasy. Musím jít holiči!
7. V létě pojedeme perfektní dovolenou Itálie.
8. Kamila jela na rok Ameriky jako au-pair.
9. Letadlo Berlína letí v 19 hodin.
10. Nemám čas, letím metro. Jedu kina.
11. Mirka pojede Slovensko, protože tam má rodinu.
12. Jdu poštu Václavské náměstí a pak
divadla a večeri.
13. Nechceš jít zítra koncert klubu Radost X?
14. Promiň, ale musím jít toaletu.
15. O víkendu poletím návštěvu Francie.
16. Jedu letiště, protože letím Budapešti.

Musím jít k holiči!

Pamatujte si: Jdu do supermarketu (do lesa), do školy, do práce a do kina.

4. Dělejte dialogy podle modelu. Najděte víc možností.

Například: Nemám doma jídlo ani pití. – Musíš jít na nákup do supermarketu.

Mám problém...

Mám velký hlad, ale nemám čas vařit.
Maminka má narozeniny a já nemám dort.
Chci „živě“ poslouchat krásnou hudbu.
Chci vidět dobrý film, ale nemám DVD ani video.
Potřebuju peníze.
Chci vidět zajímavé obrazy.
Chci si dát pivo s kamarády.
Bolí mě břicho a mám vysokou teplotu.
Jsem unavený a smutný. Potřebuju slunce a teplo.

Musíš jít /jet /letět...

na nádraží	do supermarketu	na koncert
na nákup	na Floridu	do restaurace
na oběd	do cukrárny	na večeri
do hospody	do kina	na výstavu
do nemocnice	do práce	na polikliniku
do banky	na náměstí	k doktorovi
na dovolenou	do galerie	na letiště

5. Doplňte prepozice *z* a *od*.

1. Odkud jsi? – Jsem Itálie.
2. Když jsem šel doktora, viděl jsem Markétu.
3. Vlak do Brna jede v 5. 58 Hlavního nádraží.
4. Máš krásné vlasy. Jdeš holiče?
5. Je tady moje kamarádka Ukrajiny.
6. Tenhle dárek mám kamaráda.
7. Včera večer jsem přijel Francie.
8. Odkud jdeš? – Jdu kamaráda.

Cestujeme.

6. Eva a Petr chtějí v létě cestovat. Poslouchejte text a podtrhněte místa, která slyšíte.

do Oxfordu	do Alžíru	do Honkongu	do Singapuru	do Londýna	do Egypta
do Afriky	do Číny	do Kalkaty	do Francie	do Anglie	do Indonézie
do Španělska	do Polska	do Maroka	do Portugalska	do Norska	do Ruska
na Mars	na Slovensko	na Moravu	na hory	na Uran	na Pluto

Pamatujte si: Jedu do Oxfordu (do Londýna), do Afriky, do Francie a do Španělska.

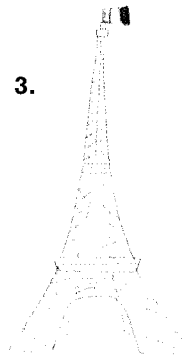
7. Kam pojedete na dovolenou? Používejte slovní zásobu na straně 72.

Kam pojedete na dovolenou? Co tam budete vidět?

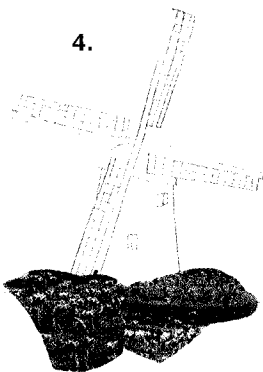
1.

3.

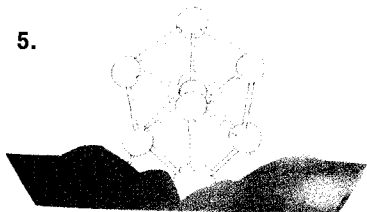
4.

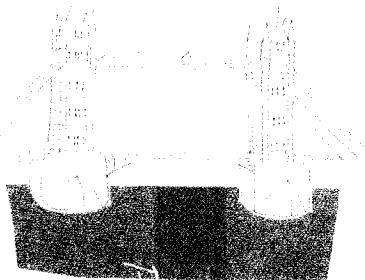
2.

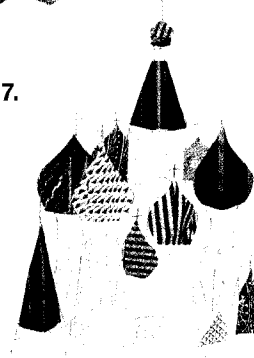
5.

6.

7.

8. Téma ke konverzaci:

Představte si, že jste vyhráli peníze a můžete jet na cestu kolem světa. Odkud kam pojedete? Co budete vidět? Jaká byla vaše nejdelší cesta? Odkud kam jste cestovali? Kam pojedete na dovolenou?

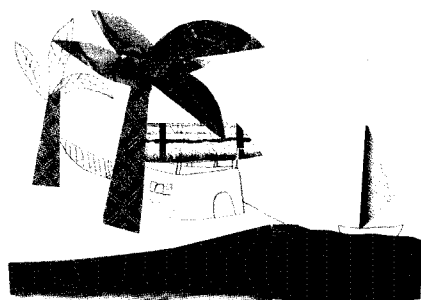
Pozorujte:

z Anglie, **z** Německa, **z** Ruska **X** **ze** Španělska, **ze** Švédska
k babičce, **k** doktorovi **X** **ke** kamarádovi

Bydlíme blízko moře u parku.

More prepositions with the genitive

9. Poslouchejte. Pozorujte, jak používáme prepozice.

Eva a Petr nakonec jeli na dovolenou do Španělska. Eva píše ze Španělska mamince: „Ahoj, mami! Našli jsme krásné ubytování – bydlíme v hotelu **blízko** moře **u** parku. Minulý rok jsme nebyli spokojení. Bydleli jsme daleko **od** moře **vedle** restaurace s diskotékou. Ale tenhle rok je to super.“

Pamatujte si:

Nové prepozice + genitiv

bez – without

blízko – near

kolem / okolo – around

u – near, at, at someone's place

uprostřed – in the middle

vedle – next to

10. Na obrázku je město, kde Eva a Petr bydlí. Doplňte prepozice **u**, **blízko**, **kolem**, **vedle** a **uprostřed**.

Například: _____ pošty je kavárna. – Vedle pošty je kavárna.

1. _____ města je malý park.

5. _____ banky je pošta.

2. _____ parku je fontána.

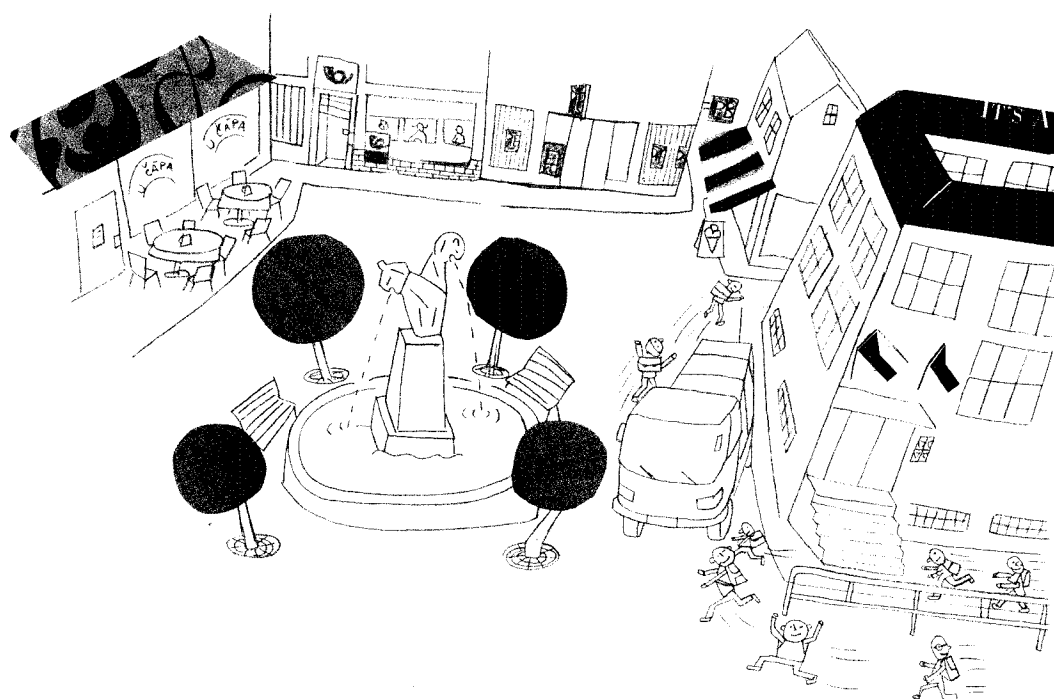
6. _____ cukrárny je škola.

3. _____ fontány jsou stromy.

7. _____ školy stojí velké auto.

4. _____ parku je banka.

8. _____ školy běhají děti.

Ahoj, Ireno,

jak se máš? Já se mám dobře, ale měla jsem problémy s bytem.

Můj starý byt byl moc drahý a taky byl vedle hospody. V létě tam byla každý večer diskotéka a já jsem nemohla spát, protože tam byl strašný hluk. Musela jsem nějaký čas bydlet u kamarádky ze školy.

Teď mám nový byt a jsem spokojená. Bydlím blízko stanice autobusu vedle bazénu. Je to tady moc hezké, protože u bazénu je velký park. Vedle domu je obchod a blízko obchodu je krásný starý kostel. A hlavně tady není diskotéka.

Pamatuješ, jak jsem psala, že ve škole, kde studuju češtinu, je ten sympatický kluk, Tom Reed z Anglie? Tom je teď můj přítel. Jsem moc šťastná. Tom bydlí u babičky, která má hezký dům se zahradou. Často ho navštěvuju.

V létě chceme s Tomem cestovat. V červenci pojedeme na Moravu.

Tom tam má starou tetu a její rodinu. Z Moravy pojedeme na Slovensko. Budeme tam bydlet v malém penzionu blízko města

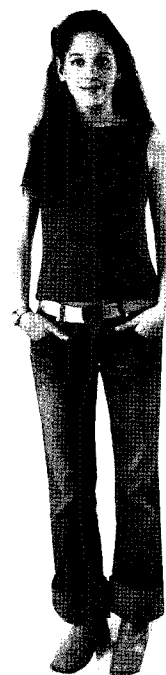
Popradu. Pak chceme jet na týden k moři do Itálie. Budeme bydlet u mé kolegyně z naší ekologické firmy. Je Italka a má krásný byt

u moře. A v srpnu asi pojedeme do Afriky – do Egypta nebo do Maroka. Ale to ještě musíme plánovat, kupovat letenky

a rezervovat ubytování.

Na podzim musíš přijet do Prahy. Rezervuju ti jednolůžkový pokoj v hotelu blízko mého domu. Moc se těším!

Měj se krásně. Alice

12. Dělejte otázky k textu. Používejte slova *co, kdo, kdy, kde, jak, jaký a proč*.

13. Poslouchajte dialog. Kam Tom telefonuje?

Tom: Dobrý den. Prosím vás, kolik stojí pokoj?

Recepční: Jednolůžkový nebo dvoulůžkový?

Tom: Dvoulůžkový.

Recepční: 240 korun za noc.

Tom: Fajn. Chtěl bych rezervovat dvoulůžkový pokoj od 15. 7. do 22. 7.

Recepční: Chcete taky stravování? Máme polopenzi a plnou penzi.

Tom: Chtěl bych polopenzi pro dva lidi na celý týden. Kolik stojí polopenze?

Recepční: 380 korun.

Tom: Dobře, děkuju. Na shledanou.

Recepční: Taky děkujeme. Na shledanou.

14. Téma ke konverzaci. Používejte slova na straně 112.

Co všechno musíte dělat, když plánujete nějakou cestu?

Do jaké země potřebujete vízum?

Znáte nějakou českou cestovní kancelář?

Dělejte dialog. Rezervujte si pokoj v hotelu.

Napište dopis o tom, kam chcete jet na dovolenou a jak se připravujete.

1. balit /sbalit

to pack

2. cesta

journey, way, road

3. cestovní kancelář

travel agency

4. doprava

*traffic, transport,
transportation*

5. doklad, dokument

paper, document

6. jedno- /dvoulůžkový pokoj *single /double room*

7. jízdenka

travel ticket

8. letenka

fly ticket

9. pas

passport

10. polopenze, plná penze

half board, full board

11. poloha

location

12. rezervovat

to book

13. *food options*

food options

14. služby

services

15. *accomodation*

accomodation

16. *visa, pl. visas*

visa

17. zavazadlo

luggage

18. žádat /požádat (o + A)

to apply for st.

Na cestu potřebuju:

peníze

Před cestou musím:

žádat o vízum

Před dovolenou chci vědět:

Kde budu bydlet?

Vaříme

In this lesson you will:

- practice *from - to* with time
- review all the prepositions you know
- try some Czech recipes
- learn how to say that something belongs to someone

Lekce 11

Skřivánek nebo sova?

Prepositions od – do expressing time.

1. Najděte ve slovníku slova **skřivánek** a **sova**. Co znamenají, když se používají o lidech?

44

2. Čtete nebo posloucháte text. Kdo je **skřivánek** a kdo je **sova**?

Alice vstává v 6 hodin ráno. **Od 6 do 7** snídá, čte noviny a pije kávu. V 7. 30 jede do školy. **Od 8 do 12** studuje. **Od 12 do 1** obědvá v restauraci. **Od 1 do 4** je v práci. Ve 4 hodiny jde domů, nakupuje, uklízí nebo vaří. **Od 7 do 10** odpočívá – dívá se na televizi, poslouchá hudbu nebo čte. V 10. 30 jde spát. Alice je typický „_____“.

Petr vstává v 10 ráno. Nesnídá, ale **od 10. 30 do 11** cvičí. V 11 hodin jí nějaké lehké jídlo, salát nebo sendvič. **Od 11 do 12** čte noviny. **Od 12 do 8** je ve škole, studuje a píše testy. V 8 hodin večer. **Od 8 do 12** pracuje na počítači, píše e-maily nebo hledá informace na internetu. Jde spát ve 2 hodiny v noci. Petr je typická „_____“.

Pamatujte si: OD – DO jedné /dvou /tří /čtyř /pěti /šesti /sedmi /osmi /devíti /desíti = deseti...

45

3. Posloucháte text a doplňte čas.

Kateřina Neumannová je známá česká lyžařka. Před sezónou trénuje každý den.

Vstává v _____ hodin ráno a od _____ do _____ jde běhat. Od _____ do _____ snídá čaj nebo kávu a cornflaky s mlékem. Od _____ do _____ odpočívá a stará se o malou dceru. Od _____ do _____ trénuje. Ve _____ hodin obědvá polévku, bílé maso s rýží nebo špagety. Od _____ do _____ čte nebo někdy taky spí. Odpoledne od _____ do _____ zase trénuje. V _____ hodin večer, a pak od _____ do _____ odpočívá, hraje si s dcerou nebo se dívá na televizi. V _____ hodin večer jde spát.

Petr Hapka je populární český skladatel a zpěvák. Skládá písničky a hudbu k filmům.

Teď připravuje nové cédéčko. Petr vstává ve _____ hodiny odpoledne, „snídá“ polévku a od _____ do _____ čte noviny nebo si hraje a povídá s dětmi. Od _____ do _____ má pracovní schůzky a konzultace. V _____ hodin večer „obědvá“, a pak jede do hudebního studia. Od _____ do _____ hodin ráno pracuje ve studiu a skládá hudbu. V _____ hodin „večeří“. Jde spát v _____ hodin ráno.

4. Dělejte otázky podle modelu. Odpovídejte.

Například: Do kdy Kateřina spí? – Kateřina spí do šesti hodin. Od kdy do kdy snídá? – ...

5. Téma ke konverzaci:

Do kdy spíte? Od kdy jste v práci? Od kdy do kdy jste ve škole?

Jste „skřivánek“ nebo „sova“?

6. Představte si, že máte od rána do večera volno. Co budete dělat? Napište váš program a používejte **od – do**.

Pozorujte: Mítink je V 10 hodin. X Mítink je OD 10 DO 12.

7. Podtrhněte prepozice, které „potřebují“ genitiv. Použijte je ve větách.

na do o z/ze k/ke
bez pro u vedle blízko za
kolem v/ve uprostřed s/se

8. Doplňte dialogy. **POZOR** na správné formy.

1.

A. Co budeme dělat o víkendu? Máš nějaký plán?

B. No, v sobotu ráno musíme jít na _____ (nákup) do _____ (Delvita). Pak musím jít na _____ (pošta), mám tam nějaký dopis z _____ (Japonsko).

A. Aha. A taky musíme jít pro _____ (dort) do _____ (cukrárna).

B. Máš pravdu. A večer můžeme jít do _____ (kino), a pak na _____ (pizza) do _____ (pizzerie).
2.

C. Ahoj. Co tady děláš?

D. Čekám na manžela. Půjdeme kupovat dárky pro _____ (dcera a syn).

C. A jak dlouho budete nakupovat? Já mám čas do _____ (tři). Nechceš potom jít do _____ (kavárna) na _____ (káva)? Tady vedle _____ (supermarket) je hezká malá kavárna.

D. Ne, nemůžu. Budeme nakupovat do _____ (jedenáct), a pak chceme jít na _____ (oběd).
A od _____ (dvanáct) už musím být v _____ (práce).

C. To je škoda. Tak čau.
3.

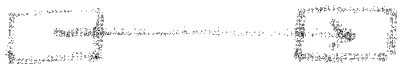
E. Ahoj, co děláš zítra? Nechceš jít zítra odpoledne do _____ (hospoda) na _____ (pivo)?

F. Zítra odpoledne nemůžu. Musím jít k doktorovi, ve čtyři do _____ (banka) a v šest na _____ (tenis).

E. Aha. A co ve _____ (středa)?

F. Fajn. Sejdeme se ve _____ (středa) v _____ (hospoda).

jít, jet, letět...

z + G (ze školy)

do + G (do školy)

z + G (z koncertu)

na + A (na koncert)

od + G (od školy, od doktora)

k + D (ke škole, k doktorovi)

být, bydlet, žít, pracovat...

v + L (ve škole)

na + L (na koncertě)

u + G (u školy, u doktora)

9. Podtrhněte správnou formu.

Například: Jdu do – v – na školy.

1. Jedu *v – do – na* hotelu.
2. Jdu *na – do – za* nákup.
3. Pracuju *v – do – na* kanceláři.
4. Bydlím *v – do – z* Praze.
5. Spala jsem *u – na – v* kamarádky.
6. Byl jsem *v – u – do* Americe.
7. Příští rok poletím *do – v – u* Anglie.
8. Jsem *od – z – na* Austrálie.
9. Mám dárek *pro – do – na* kamaráda.
10. Jdu *do – k – na* doktorovi.
11. V pondělí budu mít *z – v – od* devíti mítink.
12. Kупoval jsem šampon *pro – za – na* 100 korun.
13. Půjdu *do – v – na* nádraží.
14. Byl jsem *u – do – z* doktora.
15. V neděli jsme jeli *do – na – v* návštěvu.
16. Můj kamarád je *za – od – z* Kalifornie.
17. Kупuješ dort *do – pro – na* maminku?
18. Musím pracovat *do – k – na* šesti hodin.
19. Půjdeš v sobotu večer *do – na – u* diskotéku?
20. Tancovali jsme *do – na – v* rána.
21. Tenhle domácí úkol mám *z – na – od* učitelky.
22. Viděla jsem auto *pro – na – za* 20 000 korun.
23. V sobotu jsem byl celý den *do – v – pro* práci.
24. Sejdeme se *z – od – v* deset hodin.

10. Dokončete text větami A, B a C z tabulky. Pozorujte, jak používáme prepozice.

Historky ze života

1. Jsem učitelka a pracuju v mateřské škole. Jednou přišel do třídy ředitel a dal mi šek na peníze. Děti to viděly a jeden malý kluk říkal: „.....“

2. Je mi 50 let a mám dva vnuky. Bydlíme v Praze a já často říkám, že Praha je krásné historické město. Můj mladší vnuk jednou říkal: „Babičko, ty jsi stará jako Praha?“ – „To nic není,“ říkala moje kamarádka, když to slyšela.
.....“

3. Moje kamarádka má krásnou malou dceru, která má velké černé oči a kudrnaté černé vlasy jako její tatínek. Jednou kamarádka nakupovala v supermarketu. Když platila u pokladny, prodavačka říkala: „Máte moc krásnou holčičku, paní.“ Kamarádka byla ráda, ale prodavačka pokračovala: „.....“

A. „Můj vnuk chtěl vědět, jestli pamatuju dinosaury.“

B. „A je opravdu vaše?“

C. „Paní učitelko, vy si tady pořád jenom hrajete s dětmi. Ale kdy pracujete?“

Kdo, co X koho, čeho

Interrogative pronouns kdo, co in the genitive

Viš, bez **čeho** nemůžu žít?

Nemůžu žít bez tebe.

11. Řekněte, bez čeho nemůžete žít.

divadlo	mobíl	televize	víno	kniha	sport
káva	pivo	počítač	auto	zmrzlina	fotbal
		příroda	čokoláda	internet	
			maso	zelenina	

Pamatujte si:

For a complete overview of the declension of **kdo, co** see page 227.

Here are their forms in the genitive:

kdo – koho

co – čeho

12. Spojte písmena a čísla.

- A. Bez čeho nemůžeš žít?
- B. Vedle koho sedíš ve škole?
- C. Od koho máš ty růže, Julie?
- D. Blízko čeho bydlíš?
- E. Do čeho dáme ty květiny?
- F. Kolem čeho jdeš do školy?
- G. U čeho bydlíš? U metra?

- 1. Ne. Bydlím u zastávky autobusu.
- 2. Od Romea. Říká, že mě miluje.
- 3. Kolem parku.
- 4. Vedle Markéty.
- 5. Blízko nádraží.
- 6. Bez televize. Jsem televizní maniak.
- 7. Do vázy.

13. Dělejte otázky se zájmeny **kdo, co**.

- 1. Kdo ?
- 2. Koho ?
- 3. Bez koho ?
- 4. Od koho ?
- 5. Co ?
- 6. Kolem čeho ?
- 7. Bez čeho ?
- 8. Blízko čeho ?

Čtvrt kila cukru, trochu šlehačky, něco sladkého

The partitive genitive

Alice je u Toma. Chce vařit oběd. Telefonuje Evě do školy.

„Ahoj, Evo! Tom chce na oběd něco **sladkého**. Chtěla bych dělat jahodové knedlíky, ale nevím jak.“

„Jahodové knedlíky nejsou těžké. Potřebuješ trochu **mouky**, kousek **tvorohu**, pak trochu **másla**, dvě vajíčka, hodně **cukru**, trochu **šlehačky** a jahody...“

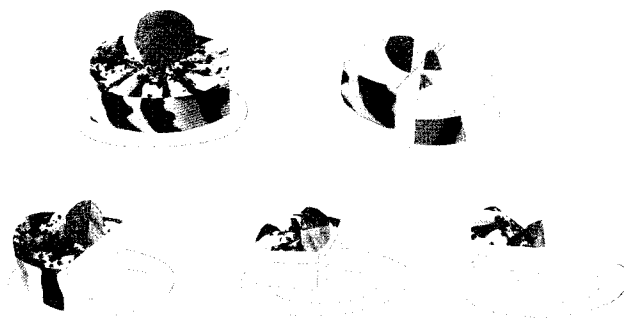
„Kousek, trochu, hodně... Ale kolik **mouky**? Kilo **mouky**, půl **kila mouky** nebo čtvrt **kila mouky**? A kolik **másla**, kolik **cukru**, kolik **tvorohu** a kolik **šlehačky**? Já potřebuju recept! To víš, já jsem Angličanka, a ne Češka. Vařím knedlíky poprvé v životě.“

„Ale já si recept nepamatuju. To víš, já jsem učitelka, a ne kuchařka.“

„No tak dobře. Budu dělat rybu a hranolky. Tom má smůlu! Dneska nic **sladkého** nebude.“

1) partitivní genitiv (*parts, containers, weights and measures*)

dekagram, <i>coll.</i> deko	decagram
kilogram, <i>coll.</i> kilo	kilogram
metr	meter
litr	liter
čtvrt	quarter
půl	half
kousek	piece
hrnek	cup, mug
láhev	bottle
lžíce; lžička	tablespoon; teaspoon

14. Řekněte slovo v závorce v genitivu sg.

1. Dáte si litr (víno)?
2. Prosím kilo (maso).
3. Chcete metr (látka)?
4. Dáme si kousek (dort)?
5. Nepotřebujete trochu (káva)?
6. Když dělám guláš, potřebuju kilo (maso).
7. Když vařím pudink, potřebuju 2 hrnky (mléko).
8. Když dělám guláš, potřebuju půl kila (cibule).
9. Když dělám party, kupuju asi 3 litry (víno).
10. Když děláte krém, potřebujete asi 4 lžičky (cukr).

2) kvantita (*"quantifiers"*)

hodně, moc, spousta	much/many/plenty of
málo	little/few
trochu	a bit/a little
kolik	how much/many
tolik	so/that much/many
víc	more
míň	less

15. Řekněte slovo v závorce v genitivu sg.

1. Kolik (salám) chcete?
2. Mám doma trochu (džus).
3. Tady je moc málo (voda).
4. Chceš trochu (káva)?
5. Mám dovolenou a mám spoustu (čas).
6. Potřebuješ víc (jídlo)?
7. Mám dneska málo (práce).
8. Chcete víc nebo míň (polévka)?

Pozorujte:

co, něco, nic + *the genitive of adjectives* (Tom chce na oběd **něco sladkého**. Dneska **nic sladkého** nebude.)

16. Dokončete věty. Používejte slova *trochu, hodně, hrnek, lžíce, lžička* a podobně.

Vaříte rádi?

Když vařím guláš, potřebuju

Když dělám pizzu, potřebuju

Když vařím polévku, potřebuju

Když pečů koláč, potřebuju

Když dělám špagety, potřebuju

Pamatujte si: Potřebuju kousek salámu (kousek sýra), kilo mouky, kousek cibule, litr mléka.

17. Odpovídejte.

Návštěva

Představte si, že jste sami doma, odpočíváte a díváte se na televizi. Najednou zvoní telefon. Vaši kamarádi volají, že přijdou za půl hodiny na návštěvu. Zapomněli jste na to. Nemůžete jít do restaurace, protože nemáte peníze. Musíte něco uvařit. Máte doma:

kousek salámu

kousek čokolády

půl kila mouky

sklenici marmelády

láhev bílého vína

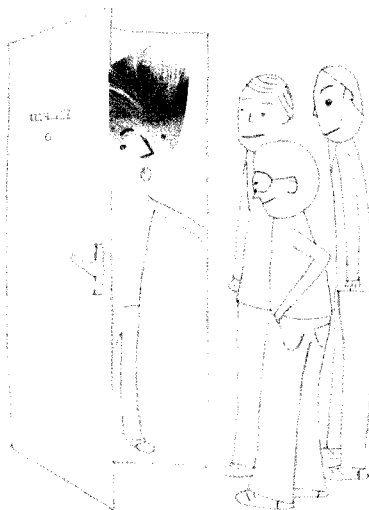
jeden chleba

láhev mléka

čtyři vejce

trochu cukru

Co budete vařit?

18. Seřad'te recept.

Recept na jahodové knedlíky

____ Nahoru dáte cukr, tvaroh a rozpuštěné máslo.

____ Pak knedlíky asi 5 minut vaříte.

____ Do těsta dáte jahody a děláte knedlíky.

____ Na knedlíky můžete dát šlehačku.

____ Z mouky, tvarohu, másla a vajčůek děláte těsto.

1. Potřebujete 250 g tvarohu, 40 g másla, 250 g mouky, 2 vajčůka, sůl a jahody.

19. Napište recept na jídlo, které máte rádi.

Pozorujte:

When cooking, buying and counting things you will hear and need to use the genitive plural (after numerals from five to infinity and all the quantifiers). Here is a model you can use for nouns with majority endings:

5 dolarů? – To je 150 korun a 5 piv.

Kdo jsou Alena, Filip, Mína a Rex? Kamarádi Evy?

The possessive meaning of the genitive

20. Poslouvejte text. Zatrhněte správné odpovědi v kvízu.

47

1. Tom byl o víkendu

- a) ve škole
- b) v restauraci
- c) v práci

2. Alice byla

- a) u Evy
- b) u Jany
- c) u sestry

3. V sobotu šly

- a) na výlet a na oběd
- b) na poštu a na návštěvu
- c) na oběd a na návštěvu

4. V neděli jeli na výlet

- a) na Karlštejn
- b) na Konopiště
- c) do Brna

5. Filip a Alena jsou

- a) tatínek a maminka Evy
- b) bratr a sestra Evy
- c) kamarád a kamarádka Evy

6. Mína a Rex jsou

- a) bratr a sestra Evy a Petra
- b) tygr a krokodýl Evy a Petra
- c) pes a kočka Evy a Petra

The possessive meaning can be expressed by

1. the possessive adjectives: **Mína je Petrova kočka.** Mína is Petr's cat. See page 226.

2. the genitive: **Mína je kočka Petra.** Mína is the cat of Petr. See here.

Pamatujte si: Mína je kočka Petra (ne Tomáše). Rex je pes Evy (ne Alice).

21. Řekněte, čí je to pes.

Čí je to pes?

- A. Alík
- B. Brita
- C. Cvalda
- D. Dora
- E. Fifinka

- 1. Věra
- 2. Ivan
- 3. Zuzana
- 4. Martin
- 5. Roman

22. Znáte hlavní města?

Například: Praha je hlavní město **České republiky**.

1. Bratislava
2. Budapešť
3. Varšava
4. Moskva
5. Paříž
6. Madrid
7. Vídeň
8. Berlín
9. Řím

- A. Španělsko
- B. Itálie
- C. Slovensko
- D. Polsko
- E. Francie
- F. Rakousko
- G. Maďarsko
- H. Rusko
- I. Německo

23. Znáte knihy a písničky?

Například: Hamlet je drama **Williama Shakespeara**.

1. Tom Sawyer
2. Let it be
3. Jana Eyrová
4. Robinson Crusoe
5. Tři sestry
6. Vlasy
7. Romeo a Julie
8. Pán prstenů

- A. drama (Anton Čechov)
- B. román (Daniel Defoe)
- C. román (Charlota Brontëová)
- D. film (Miloš Forman)
- E. tragedie (William Shakespeare)
- F. román (Mark Twain)
- G. román (J. R. R. Tolkien)
- H. písnička (John Lennon, Paul McCartney)

Pamatujte si:

Poslouchám písničky **Johna Lennona** a **Jimmyho Hendrixe**. Znáám obrazy **Fridy Kahlo(vé)**.

24. Čí knihy, filmy, obrazy... máte rádi?

Poslouchám hudbu

Znáám písničky

Čtu knihy

Mám rád filmy

Miluju obrazy

25. Znáte českou kulturu? Řekněte následující jména v nominativu sg.

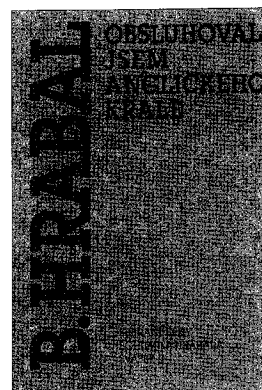
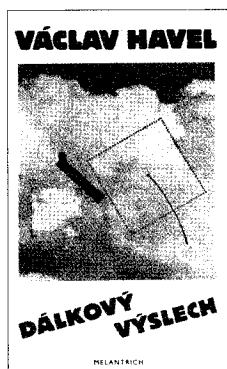
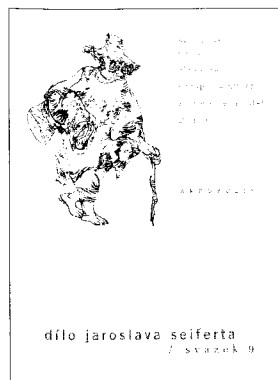
Znááte obrazy Josefa Lady nebo Alfonse Muchy?

Znááte prózy Karla Čapka, Jaroslava Haška, Milana Kundery, Bohumila Hrabala nebo Ludvíka Vaculíka?

Znááte básně Jaroslava Seiferta, Františka Halase nebo Vladimíra Holana?

Znááte filmy Miloše Formana, Jiřího Menzla nebo Jana Svěráka?

Znááte divadelní hry a eseje Václava Havla?

1. dusit /udusit	<i>to stew, to steam</i>
2. forma na pečení	<i>baking form</i>
3. grilovat	<i>to grill</i>
4. krájet /nakrájet	<i>to cut, to slice (with a knife)</i>
5. láhev	<i>bottle</i>
6. lit* /nalít*	<i>pour (a liquid)</i>
7. lžíce, lžička	<i>tablespoon, teaspoon</i>
8. hrnec	<i>pot, saucepan</i>
9. obalovat /obalit	<i>to wrap</i>
10. míchat /zamíchat	<i>to mix</i>
11. mixovat	<i>to mix using a mixer</i>
12. nůž	<i>knife</i>
13. pánev	<i>frying pan</i>
14. péct* /upéct	<i>to bake</i>
15. poklice	<i>lid</i>
16. přidávat /přidat	<i>to add</i>
17. rozpuštěný	<i>meltd</i>
18. sáček	<i>bag</i>
19. smažit /usmažit	<i>to fry</i>
20. sporák	<i>cooker</i>
21. sypat /nasypat	<i>to pour (sugar, flour...)</i>
22. trouba	<i>oven</i>
23. vařit /uvařit	<i>to boil, to cook</i>
24. vidlička	<i>fork</i>

Jídlo můžeme:

dusit

V kuchyni je:

sporák
